

те социални дистанции от останалите етнични общности, в случая българите¹⁷. Така например на въпроса дали биха се омъжили (оженили) за българи 56 процента от циганите отговарят положително, а 40,5 – отрицателно. На въпроса за евентуална възможност и желание да живеят в един квартал (махала) с българи 61 процента от циганите отговарят положително и 32 процента отрицателно. На въпроса за съвместно живееене в едно селище положителните им отговори са 69,8 процента, а отрицателните – 24,1. На въпроса за евентуално и желано поддържане на приятелство с българи 85,2 процента от ромите одобряват, а 11,3 процента се дистанцират от такава възможност. На въпроса за съвместно живееене в една страна позитивният масив е от 72,6 процента, а отрицателният – 17,2. Спрямо възможността и желанието да разговарят с българи в позитивен ракурс се депозират 91,4 процента, а в отрицателен – 2,4. И накрая на въпроса за съвместна работа 94,1 процента от циганите приветстват и желаят подобен факт, докато едва 2,4 се въздържат или го осъждат като нежелателен за професионалната им изява.

Тук виждаме интересни проблеми и процеси. От една страна, **спрямо турците циганите са почти 1,5 пъти по-съгласни да се омъжат или оженят за представител от българския етнос**. Това потвърждава, от друга страна, изконната потребност от вертикаллизиране на рома и по отношение навлизането му в най-интимните територии на етничната херметизираност и неприкосновеност – брачно-семейните отношения. То е поредно доказателство и за завършващия цикъл на циганската ориентация към съприкосновението с българския етнос. Тоест **отново проличава стремежът към дехерметизиране на ромското пространство, измерено в неговите семейно-брачни дименсии**, както и чрез преферираната включеност на рома в „брачния пазар“ на доминиращите в страната ни етноси, в т. ч. и българския, доколкото именно сключването на брак с представител на този етнос е един от най-лесно приложимите варианти за вертикаллизиране в доминиращите социално структурирани пространства.

Паралелно с това тази интенция и посланието на циганската душа се „коригира“ моментално с по-практично натоварените и отново демонстриращи нейната амбивалентност последващи въпроси. Тъкмо дислокацията на отговорите в тях показва както предубе-